

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΗΣΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ**

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
2011-2014**

Επιχειρησιακό Σχέδιο

Νοέμβριος 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	3
4. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ.....	3
4.1 Το όραμα και οι πολιτικές επιλογές του Δήμου.....	4
4.2. Στόχοι και αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου.....	6
5. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ.....	9
5.1 Πλαίσιο σχεδιασμού.....	9
5.2 Πίνακες Σχεδίων Δράσης ανά Άξονα και Μέτρο.....	11
6. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ.....	13
6.1 Μέτρα περιορισμού δαπανών.....	13
6.2 Προγραμματισμός δράσεων.....	15
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	

4. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Εισαγωγή

Στις 12.10.2011 συνεδρίασε η Διεπιστημονική Ομάδα Έργου με σκοπό την παράδοση του διορθωμένου, πλέον, τεύχους «Στρατηγικού Σχεδίου» του ΕΠ Δήμου Σαλαμίνας προς την Εκτελεστική Επιτροπή.

Με την υπ' αριθμ. 368/2011 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου εγκρίνεται το Στρατηγικό Σχέδιο και στις 26.10.2011 δημοσιοποιείται για Διαβούλευση, μέχρι τις 10.11.2011, με καταχώρηση του στην ιστοσελίδα του Δήμου, (www.salamina.gr), προκειμένου να υποβληθούν στον διάστημα αυτό προτάσεις, εγγράφως ή ηλεκτρονικά.

Στη συνέχεια επεξεργάστηκαν οι προτάσεις των υπηρεσιών, των συμβουλίων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων του δήμου, οι αποφάσεις των νομικών προσώπων του δήμου (υπ' αριθμ. 38/2011 απόφαση ΝΠΔΔ Α.ΚΟΙ.ΠΟ.Π. σχετικά με την προώθηση μιας σειράς δράσεων σχετικών με τις αρμοδιότητες του ΝΠΔΔ και υπ' αριθμ. 63/14-11-2011 έγγραφο της Σχολικής Επιτροπής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης) καθώς και οι προτάσεις που προέκυψαν από τη διαδικασία διαβούλευσης και συντάχθηκε το Σχέδιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Με βάση τα όσα αναφέρθηκαν προηγουμένα, επιβεβαιώθηκαν η προτεινόμενη Στρατηγική του Δήμου καθώς και οι Αναπτυξιακές Προτεραιότητες για τα έτη 2012 – 2014 και πιο συγκεκριμένα το όραμα και οι πολιτικές επιλογές.

Παρατηρήσεις που έγιναν κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης στα κείμενα του Στρατηγικού Σχεδίου, κυρίως στο Κεφάλαιο 2 που αφορά την Περιγραφή και αξιολόγηση της περιοχής του Δήμου ανά θεματικό τομέα, ενσωματώθηκαν στο Στρατηγικό Σχέδιο.

Τροποποιήσεις, μερικώς, προκύπτουν στους Στόχους, οι οποίοι ομαδοποιούνται σε Μέτρα και εντάσσονται σε Άξονες Προτεραιότητας.

Το παρόν τεύχος, περιλαμβάνει:

- το Κεφάλαιο 4: Στρατηγική του Δήμου και Αναπτυξιακές Προτεραιότητες, έτσι όπως διορθώνεται και
- το Κεφάλαιο 5: Επιχειρησιακό Σχέδιο.

Μετά τη συζήτηση στο Δημοτικό Συμβούλιο και την ψήφιση του Επιχειρησιακού Σχεδίου και του οικονομικού προγραμματισμού, θα γίνουν οι όποιες διορθώσεις προκύψουν σύμφωνα με τις αποφάσεις του Δ.Σ.

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο θα αναρτηθεί στο διαδικτυακό τόπο του Δήμου, μετά τον έλεγχο νομιμότητας των διαδικασιών κατάρτισης από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής.

4.1 Το όραμα και οι πολιτικές επιλογές του Δήμου

Ο Δήμος Σαλαμίνας, όπως αποτυπώνεται και πρόγραμμα της διοίκησης, βρίσκεται ενώπιον μιας μεγάλης πρόκλησης τόσο σε αυτοδιοικητικό επίπεδο λόγω της νέας διοικητικής δομής του Καλλικράτη όσο και ευρύτερα δεδομένης της διατύπωσης, αυτήν την περίοδο, προτάσεων στρατηγικού χαρακτήρα με την Αναθεώρηση του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας (ΡΣΑ) - Αττικής. Μέσω της διοικητικής αναδιοργάνωσης και της συνένωσης με τα Αμπελάκια, ο νέος Δήμος καλείται τόσο να ανταποκριθεί στις νέες αρμοδιότητες του βελτιώνοντας την διοικητική του ικανότητα όσο και να αναβαθμίσει τις παρεχόμενες στον πολίτη υπηρεσίες, Επιπλέον, προς αυτήν την κατεύθυνση θα πρέπει να προωθήσει την οικονομική του αναδιάρθρωση για την εξασφάλιση της βιώσιμη αναπτυξιακά πορείας του.

Παράλληλα, προς την κατεύθυνση του στρατηγικού σχεδιασμού με την αναθεώρηση του ΡΣΑ, η Σαλαμίνα θα πρέπει να αξιοποιήσει τις **ευκαιρίες** που της δίνονται μέσα από τους άξονες πολιτικής που προτείνει το νέο ΡΣΑ:

- ⇒ ανάδειξη Σαρωνικού Κόλπου ως πεδίου σύνδεσης επιμέρους τόπων ιδιαίτερης ιστορικής και πολιτιστικής αναφοράς, οι οποίοι συγκροτούν ένα νοητό τρίγωνο που διαγράφεται ανάμεσα στον αρχαιολογικό χώρο του Σουνίου, τον Φαληρικό Όρμο, τη Σαλαμίνα, την Αίγινα και την Αρχαία Επίδαυρο.
- ⇒ ένταξη Σαλαμίνας στο «Πρόγραμμα για την προστασία και ανάδειξη των αξιόλογων οικισμών και συνόλων με τα ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά που εντοπίζονται στο νησιωτικό τμήμα της περιφέρειας» (Σαλαμίνα, στον Πόρο, στα Μέθανα, στην Τροιζηνία, στις Σπέτσες, στην Ύδρα και σε όλους τους οικισμούς των Κυθήρων) κ.ά.

Βασική επιδίωξη του Δήμου είναι:

«Η ανάδειξη του ρόλου της Σαλαμίνας ως σημαντικού – ιστορικού τόπου της Νησιωτικής Αττικής και του Αργοσαρωνικού, μέσω της

ανάπτυξης μεγάλης εμβέλειας δραστηριοτήτων πολιτισμού, μέσω της προσφοράς ουσιαστικού και ποιοτικού έργου προς όφελος όλων των κατοίκων της και μέσω της συγκρότησης και λειτουργίας της ως σύγχρονου και βιώσιμου αυτοδιοικητικού οργανισμού»

Οι **βασικές πολιτικές επιλογές**, μέσω των οποίων θα επιδιωχθεί η υλοποίηση του οράματος είναι:

- Η θεμελίωση, ισχυροποίηση, οργάνωση και λειτουργία της ως διευρυμένου ΟΤΑ
- Η οργάνωση των υπηρεσιών για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων με την αξιοποίηση όλου του ανθρώπινου δυναμικού της και με την χρήση των νέων τεχνολογιών για την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς τους πολίτες
- Η συνεργασία με την β' βάρθμια Αυτοδιοίκηση σε θέματα υποδομών και βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων
- Η προώθηση ευρωπαϊκών συνεργασιών, με ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων και σύναψη συμφωνιών συνεργασίας σε διοικητικό και οικονομικό επίπεδο

Όσον αφορά στους **αναπτυξιακούς τομείς** στους οποίους θα δοθεί προτεραιότητα, αυτοί είναι:

- Η βελτίωση και επέκταση των περιβαλλοντικών και μεταφορικών υποδομών που θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις της ολοκληρωμένης ανάπτυξης του Δήμου
- Η ενδυνάμωση των δραστηριοτήτων πολιτισμού, με έμφαση στην προβολή της Ναυμαχίας ως κορυφαίου ιστορικά γεγονότος παγκόσμια προβολής ενισχύοντας και την ευρύτερη υπερτοπική θεώρηση του νησιού
- Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος με την προώθηση της πράσινης ανάπτυξης
- Η βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος με την ολοκλήρωση του πολεοδομικού σχεδιασμού
- Η κοινωνική μέριμνα με έμφαση στην στήριξη των οικονομικά ασθενέστερων και κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων πολιτών

Τα εργαλεία που θα αξιοποιήσει ο Δήμος για να εφαρμόσει τις επιλογές του είναι:

- Οι θεσμικές δυνατότητες που προσφέρει ο Ν. 3852/2010 ("Καλλικράτης"), σε σχέση με τη διοικητική ενοποίηση και την ανασυγκρότηση των υπηρεσιών

- Η αξιοποίηση, στον βαθμό που αναλογεί στους ΟΤΑ α' βαθμού, των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων που προσφέρει το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) για την περίοδο 2007-2013.
- Οι προβλέψεις του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Αττικής και οι δυνατότητες που προσφέρει το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Γεωργικό Ταμείο
- Η συστηματική εφαρμογή διαδικασιών προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του
- Οι προτεραιότητες που θέτει το υπό αναθεώρηση ΡΣΑ ως προς τους άξονες πολιτικής και αφορούν μια σειρά σημαντικά ζητήματα οργάνωσης του οικιστικού δικτύου, ιεράρχησης τεχνικών έργων υποδομής (ολοκλήρωση πολεοδομικού σχεδιασμού, βελτίωση έργων ύδρευσης, αποχέτευσης κ.ά.) και αφορούν την Σαλαμίνα.

4.2. Στόχοι και αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου

Στα κεφάλαια που προηγήθηκαν προσδιορίστηκαν τα κρίσιμα ζητήματα, δηλαδή τα σημαντικότερα προβλήματα σε όλους τους τομείς αρμοδιοτήτων του Δήμου Σαλαμίνας. Για κάθε ένα από αυτά τα ζητήματα προσδιορίζονται στη συνέχεια οι στόχοι, στους οποίους θα πρέπει να εστιάσει ο Δήμος προκειμένου να εκπληρώσει την αποστολή του και να υλοποιήσει το όραμά του.

Στη συνέχεια οι στόχοι ομαδοποιούνται σε Μέτρα, τα οποία εν συνεχεία εντάσσονται σε Άξονες Προτεραιότητας.

Βάσει του οράματος και των πολιτικών επιλογών της Διοίκησης του Δήμου οι αναπτυξιακές του προτεραιότητες για το επόμενο διάστημα (2012-2014) είναι:

ΑΞΟΝΑΣ 1:

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

ΑΞΟΝΑΣ 2:

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ 3:

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

ΑΞΟΝΑΣ 4:

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Αναλυτικότερα, σε κάθε Άξονα Προτεραιότητας, εντάσσονται τα ακόλουθα Μέτρα και στόχοι:

ΑΞΟΝΑΣ 1: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ		
	ΜΕΤΡΑ	ΣΤΟΧΟΙ
1.1	Προστασία και βιώσιμη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος	<ol style="list-style-type: none"> 1. Προστασία και ανάδειξη των περιαστικών ορεινών όγκων του νησιού 2. Προστασία και οικολογική διαχείριση προστατευόμενων φυσικών περιοχών και τοπίων φυσικού κάλλους. 3. Προστασία και διαχείριση γεωργικής γης ως οικολογικού πόρου. 4. Περιορισμός της θαλάσσιας ρύπανσης των υψηλών φόρτων βιομηχανικών δραστηριοτήτων (πετρελαιοειδή, υδροβολή) αλλά και του πορθμείου. 5. Προστασία και αποκατάσταση του εκτεταμένου και περιβαλλοντικά επιβαρυσμένου παραλιακού μετώπου του νησιού. 6. Εξοικονόμηση Υδάτινων Πόρων 7. Παροχή πόσιμου και καθαρού νερού σε όλους τους κατοίκους..
1.2	Επέκταση και βελτίωση περιβαλλοντικών υποδομών	<ol style="list-style-type: none"> 1. Περιβαλλοντικά ορθή διαχείριση των στερεών αποβλήτων 2. Άμεση και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του ζητήματος της αποχέτευσης των ακαθάρτων στις σημαντικότερες, οικιστικά, περιοχές 3. Βελτίωση αντιπλημμυρικής προστασίας 4. Εξοικονόμηση ενέργειας για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
1.3	Ανάπλαση αστικών περιοχών	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ανάπτυξη και βελτίωση των κοινόχρηστων χώρων (πλατείες, παιδικές χαρές, χώροι πρασίνου κλπ) 2. Ανάδειξη των παραλιακών μετώπων (περιοχή από Κατάστημα έως Αγ. Νικόλαο)
1.4	Επέκταση και βελτίωση μεταφορών και συγκοινωνιών	<ol style="list-style-type: none"> 1. Βελτίωση της προσπελασιμότητας, του τοπικού οδικού δικτύου, των συνθηκών κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων και της στάθμευσης
1.5	Βελτίωση του συστήματος πολεοδομικού σχεδιασμού	<ol style="list-style-type: none"> 1. Επιτάχυνση και ολοκλήρωση πολεοδομικού σχεδιασμού

ΑΞΟΝΑΣ 2:

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

	ΜΕΤΡΑ	ΣΤΟΧΟΙ
2.1.	Αναβάθμιση του ρόλου του Δήμου στους τομείς Πολιτισμού - Αθλητισμού	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων του νησιού ως διεθνούς εμβέλειας με κύριο άξονα πολιτικών παρέμβασης και προβολής την Ναυμαχία της Σαλαμίνας και τον χώρο τον Τύμβο των Σαλαμινομάχων. 2. Βελτίωση του επιπέδου ζωής των κατοίκων και της κοινωνικής συνοχής, μέσω ολοκληρωμένων αθλητικών και πολιτιστικών προγραμμάτων και ενίσχυσης των υποδομών

2.2.	Ενίσχυση και αναβάθμιση των κοινωνικών πολιτικών	1. Βελτίωση υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας 2. Ένταξη μεταναστών
2.3	Βελτίωση και ενίσχυση των υποδομών εκπαίδευσης	1. Επίλυση των προβλημάτων λειτουργίας των σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

ΑΞΟΝΑΣ 3: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

	ΜΕΤΡΑ	ΣΤΟΧΟΙ
3.1	Υποστήριξη και ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης	1. Ενίσχυση της απασχόλησης 2. Η διαφοροποίηση της τουριστικής ταυτότητας του νησιού και του τουριστικού προϊόντος 3. Στήριξη του πρωτογενή τομέα με έμφαση στην αλιεία

ΑΞΟΝΑΣ 4: ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

	ΜΕΤΡΑ	ΣΤΟΧΟΙ
4.1.	Βελτίωση της οργάνωσης, των εσωτερικών διαδικασιών λειτουργίας και διοίκησης και των κτιριακών υποδομών	1. Εφαρμογή της νέας οργανωτικής δομής και βελτίωση των εσωτερικών διαδικασιών λειτουργίας των υπηρεσιών του Δήμου 2. Ανάπτυξη διαδικασιών προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης των δραστηριοτήτων των υπηρεσιών 3. Λειτουργική αναβάθμιση των δημοτικών κτιριακών υποδομών
4.2.	Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου	1. Ανάπτυξη και βελτίωση των συστημάτων διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού και των προσόντων του
4.3.	Αξιοποίηση των ΤΠΕ και προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης	1. Βελτίωση της λειτουργίας των παρεχόμενων υπηρεσιών και της εξυπηρέτησης των πολιτών 2. Προώθηση και εφαρμογή της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στο Δήμο Σαλαμίνας
4.4	Βιώσιμη οικονομική διαχείριση και λειτουργία	1. Διασφάλιση και βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας του Δήμου Σαλαμίνας

5. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

5.1 Πλαίσιο σχεδιασμού

Τα Σχέδια Δράσης, έχουν άμεση αναφορά στους Στόχους που προσδιόρισε το Στρατηγικό Σχέδιο και στους οποίους εστιάζει ο Δήμος προκειμένου να εκπληρώσει την αποστολή του και το όραμά του.

Τα Σχέδια Δράσης αφορούν ενέργειες, νέες λειτουργίες, σχέδια, μελέτες και έργα που είτε έχει προγραμματιστεί είτε προτείνεται η υλοποίησή τους για την επίτευξη των Στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Ενδεικτικά:

Ενέργεια είναι π.χ. η «Κήρυξη των σημαντικότερων τοπίων φυσικού κάλλους».

Λειτουργία είναι π.χ. τα «Δημοτικά Ιατρεία» που προτείνονται στις Δημοτικές Κοινότητες και η οποία αποτελεί νέα προτεινόμενη για το Δήμο.

Σχέδιο είναι π.χ. το «Σχέδιο παρεμβάσεων στο παραλιακό μέτωπο της Σαλαμίνας».

Τα Σχέδια Δράσης έγινε προσπάθεια να είναι όσο το δυνατόν περιορισμένα ως προς τον αριθμό τους. Καταρτίστηκαν Σχέδια Δράσης που περιλαμβάνουν ένα φυσικό αντικείμενο, όπως το παράδειγμα που αναφέρθηκε προηγούμενα για την ενέργεια της κήρυξης των τοπίων φυσικού κάλλους, και τα οποία είναι ολιγάριθμα. Η πλειοψηφία των Σχεδίων Δράσης περιλαμβάνει περισσότερα από ένα φυσικά αντικείμενα, τα οποία κρίνονται ομοειδή για την επίτευξη ενός στόχου. Έτσι, π.χ., το Σχέδιο Δράσης «Βελτίωση της αποκομιδής απορριμμάτων και καθαριότητας» περιλαμβάνει μελέτη οργάνωσης, προμήθειες εξοπλισμού και εργασίες που δεν εκτελούνται με ίδια μέσα.

Εισροές για την κατάρτιση των Σχεδίων Δράσης αποτέλεσαν το Τεχνικό Πρόγραμμα και ο Προϋπολογισμός του Δήμου για το 2011 (βαθμός υλοποίησης και αξιολόγηση των παραμέτρων που ικανοποιήθηκαν ή όχι για την επίτευξη της υλοποίησης), το Πρόγραμμα και ο Προϋπολογισμός των Νομικών Προσώπων του Δήμου για το ίδιο έτος και με τα ίδια κριτήρια, το Πρόγραμμα Αποκατάστασης Οικονομικής Λειτουργίας Δήμου Σαλαμίνας, οι νέες προτάσεις που κατατέθηκαν κατά τη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης και αξιολογήθηκαν ως προς την αναγκαιότητά τους, αλλά και την ωριμότητα καθώς και το οικονομικό τους βάρος.

Επισημαίνεται ειδικότερα, ότι η κατάρτιση των Σχεδίων Δράσης πήρε πολύ σοβαρά υπόψη τη δύσκολη οικονομική κατάσταση του Δήμου σε συνδυασμό με τη γενικότερη οικονομική κρίση στη χώρα. Έτσι έγινε προσπάθεια:

- να περιοριστεί η ανάγκη δημοτικών πόρων για επενδύσεις (μελέτες – έργα – προμήθειες παγίων στοιχείων), χωρίς αυτό να είναι απόλυτα κατορθωτό (π.χ. δεν είναι δυνατό να είναι μηδενικοί),
- να δοθεί το βάρος σε επενδύσεις για τις οποίες οι πόροι προέρχονται από εθνικές και κοινοτικές πηγές χρηματοδότησης (συγχρηματοδοτούμενα),
- να περιοριστούν στο απολύτως αναγκαίο επίπεδο, εργασίες υψηλού κόστους και επαναλαμβανόμενες κάθε έτος που μπορούν να αντικατασταθούν με την προμήθεια εξοπλισμού,
- να προωθηθούν επενδύσεις που είναι δυνατό να χρηματοδοτηθούν είτε με τον ορθότερο προγραμματισμό και διαχείριση ανταποδοτικών πόρων (αποχέτευση ακαθάρτων, καθαριότητα), είτε με την αξιοποίηση πετυχημένων μεθόδων που εφαρμόστηκαν σε κρίσιμες δράσεις και τη γενίκευσή τους σε όλο το φάσμα των ομοίων δράσεων (προείσπραξη μέρους της εισφοράς σε χρήμα για την προώθηση των Πολεοδομικών Μελετών Επέκτασης Σχεδίου Πόλης και των Πράξεων Εφαρμογής).

Επίσης επισημαίνεται, ότι δεν καταρτίστηκε Σχέδιο Δράσης για την πρόσληψη νέου προσωπικού, αν και κατά τη διαδικασία κατάρτισης του Στρατηγικού Σχεδίου η ανάγκη αυτή αναδείχθηκε με ιδιαίτερη έμφαση, κυρίως για να υπάρξει η δυνατότητα εφαρμογής του νέου Ο.Ε.Υ. και ανταπόκρισης του Δήμου στις νέες αρμοδιότητες που αναλαμβάνει στο πλαίσιο του Ν. 3852/2010 «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ». Τονίζεται εδώ, η άμεση προτεραιότητα που πρέπει να δοθεί στην εκπόνηση Οργανωτικής Μελέτης για τις Υπηρεσίες προκειμένου να μην δημιουργηθεί αδιέξοδο στην ανταπόκριση του Δήμου σε σχέση με τις υποχρεώσεις του προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Τέλος, διευκρινίζονται οι εξής παραδοχές που έγιναν κατά την κατάρτιση του Προϋπολογισμού κατ' έτος.

Στο 1ο έτος συμπεριλήφθηκαν δαπάνες επενδύσεων που προκύπτουν από συμβάσεις με τρίτους που δεν έχουν νομικό πρόβλημα. Αντίθετα, δαπάνες επενδύσεων που προκύπτουν από συμβάσεις με τρίτους που αντιμετωπίζουν νομικά προβλήματα συμπεριλήφθηκαν στο 3ο έτος.

Οι δαπάνες για τον Α.Π. 4 έγινε προσπάθεια να ισοκατανεμηθούν και στα τρία έτη, δίνοντας προτεραιότητα σε ορισμένες για το 1ο και 2ο έτος (π.χ. μηχανοργάνωση) και αφήνοντας για το 2ο και 3ο κάποιες με υψηλό κόστος (π.χ. νέες κτιριακές εγκαταστάσεις).

Οι επενδύσεις που συγχρηματοδοτούνται περιλήφθηκαν, κυρίως, στα δύο πρώτα έτη. Οι επενδύσεις που στηρίζονται στην αξιοποίηση των ανταποδοτικών πόρων ή άλλων μηχανισμών χρηματοδότησης κατανέμονται στα έτη ανάλογα του βαθμού αναγκαιότητας και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του αντικειμένου τους (π.χ. μέρος της δαπάνης του εξοπλισμού για την καθαριότητα περιλαμβάνεται στο 1ο έτος προκειμένου να επιτευχθούν οικονομίες κλίμακας στα δύο επόμενα, ενώ οι δαπάνες για τις μελέτες επέκτασης του σχεδίου πόλης ισοκατανέμονται).

5.2 Πίνακες Σχεδίων Δράσης ανά Άξονα και Μέτρο

Σε αυτό το κεφάλαιο παρατίθενται οι αναλυτικοί Πίνακες Σχεδίων Δράσης όπως διατυπώθηκαν ανά θεματικό άξονα και Μέτρο, σύμφωνα και με τις προδιαγραφές και οδηγίες που καθορίζονται από τον επικαιροποιημένο Οδηγό Κατάρτισης Ε.Π. της ΕΕΤΑΑ.

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται ορισμένα συγκεντρωτικά οικονομικά στοιχεία που προκύπτουν από την κατάρτιση των Σχεδίων Δράσης, τα οποία θα αποτυπωθούν σε Πίνακες μετά την ολοκλήρωση της συζήτησης και των αποφάσεων επί του Επιχειρησιακού Σχεδίου προκειμένου να ενταχθούν στο τελικό τεύχος για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου.

1. Η υλοποίηση του Ε.Π. ανέρχεται σε **74.516.746** ευρώ, συνολικά και για τα τρία έτη.
2. Η κατανομή σε Πηγές Χρηματοδότησης έχει ως εξής:
  - Εθνικοί και κοινοτικοί πόροι (συγχρηματοδοτούμενα): **56.773.938** ευρώ ή **76,18%** επί του συνολικού.
  - Δημοτικοί πόροι: **14.977.808** ευρώ ή **20,09%** επί του συνολικού.
  - Επιχορηγήσεις (κρατικές, άλλων φορέων, κλπ.): **2.705.000** ευρώ ή **3,63%** επί του συνολικού.
3. Οι Δημοτικοί πόροι περιλαμβάνουν:
  - Ανταποδοτικούς πόρους: **2.422.000** ευρώ ή **16,17%** επί των συνολικών.

- Πόρους από εισφορά σε χρήμα για τις περιοχές εντάξεων: **6.665.947** ευρώ ή **44,50%** επί των συνολικών.
- Πόρους από άλλες πηγές: **5.889.861** ευρώ ή **39,32%** επί των συνολικών.

4. Η κατανομή του Προϋπολογισμού του Ε.Π. κατ' έτος έχει ως εξής:

- 1^ο έτος – 2012: **25.827.617** ευρώ
- 2^ο έτος – 2013: **23.984.199** ευρώ
- 3^ο έτος – 2014: **22.808.930** ευρώ

5. Η κατανομή του Προϋπολογισμού κατά Άξονα Προτεραιότητας έχει ως εξής:

- Α.Π. 1 : **66.274.746** ευρώ
- Α.Π. 2 : **7.418.000** ευρώ
- Α.Π. 3 : **65.000** ευρώ
- Α.Π. 4 : **759.000** ευρώ

6. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ο οικονομικός προγραμματισμός του Ε.Π. στηρίζεται στο πρόγραμμα αποκατάστασης της οικονομικής λειτουργίας του Δήμου Σαλαμίνας, για την εφαρμογή του οποίου καθοριστικός παράγοντας είναι η αναχρηματοδότηση των ήδη υφιστάμενων δανείων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων καθώς και άλλα μέτρα που ήδη έχει λάβει και θα συνεχίσει να λαμβάνει η Δημοτική Αρχή.

Με βάση την αξιολόγηση της πορείας εσόδων – εξόδων του Δήμου, προέκυψαν τα παρακάτω συμπεράσματα.

Ως προς τα έσοδα:

- Συνεχής μείωση των εσόδων των ΚΑΠ
- Ανυπαρξία εσόδων για έργα π.χ. συνεχώς μειούμενη ΣΑΤΑ
- Χαμηλά έσοδα λόγω ύφεσης

Ως προς τα έξοδα:

- Ο Δήμος δεν παρουσιάζει υψηλό κόστος δαπανών μισθοδοσίας
- Ο Δήμος επιβαρύνεται κάθε χρόνο με μεγάλο ποσοστό από πληρωμές προηγούμενων ετών (έργα, μελέτες, προμήθειες)

6.1 Μέτρα περιορισμού δαπανών

Για να μπορέσει ο Δήμος να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του και να αναπτύξει ένα επενδυτικό πρόγραμμα έργων και υπηρεσιών, θα επιδιώξει την ύπαρξη μιας αρμονικής σχέσης μεταξύ των εσόδων του και των δαπανών που αφορούν στην κάλυψη των λειτουργικών του αναγκών.

Ο Δήμος έχει λάβει και θα συνεχίσει να λαμβάνει τα κάτωθι μέτρα για τον περιορισμό των δαπανών:

1. Δαπάνες μισθοδοσίας

Οι δαπάνες μισθοδοσίας αφορούν δύο κατηγορίες:

- A. Αυτές που καλύπτονται από ανταποδοτικά έσοδα (πχ καθαριότητα) και
- B. Αυτές που πρέπει να καλύπτονται από τους ΚΑΠ. Η δημιουργία της Ενιαίας Αρχής Πληρωμής και η πληρωμή δημοτικών υπαλλήλων από αυτή θα εξασφαλίσει την ορθότητα και πιστότητα των καταβολών.

Οι δαπάνες μισθοδοσίας θα περιορισθούν με:

- αποχωρήσεις εργαζομένων για συνταξιοδότηση. Τα επόμενα τρία (3) χρόνια αναμένεται να συνταξιοδοτηθούν περίπου 35 μόνιμοι και αορίστου χρόνου εργαζόμενοι με χρηματοοικονομικό όφελος 475.000€ ετησίως και θα φθάσει στο τέλος των τριών ετών στα 875.000€. Το κόστος των αποζημιώσεων έχει προβλεφθεί ήδη στο κόστος μισθοδοσίας.
- Οικονομίες κλίμακας λόγω των συγχωνεύσεων των νομικών προσώπων.

2. Δαπάνες χρεολυσίων

Το συνολικό ετήσιο ποσό (τοκοχρεολύσια) που πρέπει ο Δήμος να καταβάλει ανέρχεται στο ποσό των 1.832.666,45€. Σε περίπτωση που υπαχθεί στη ρύθμιση ο Δήμος θα έχει όφελος από τη μείωση των ετήσιων τοκοχρεολυσίων της τάξεως των 681818,81€.

3. Μισθώματα

Ο Δήμος εκμισθώνει κτιριακές εγκαταστάσεις για την κάλυψη αναγκών του. Το μηνιαίο κόστος των ενοικίων ανέρχεται σε ποσό 21.362,09€ και το ετήσιο σε ποσό 256345,08€. Ο Δήμος έχει ήδη ξεκινήσει διαδικασίες για μείωση του συνόλου των ενοικίων τουλάχιστον κατά 20% ενώ προσπαθεί να αξιοποιήσει και την δημοτική περιουσία και να φτάσει σε ένα πόσο κοντά στις 202.512,61€.

4. Συντηρήσεις

Αρχικά προβλέπεται αύξηση των δαπανών λόγω παλαιότητας, εξοπλισμού, υπολογίζεται όμως μια σταδιακή μείωση των δαπανών συντήρησης, η οποία θα προέλθει μεταξύ άλλων και από τμηματική ανανέωση του εξοπλισμού.

5. Καύσιμα

Το ετήσιο κόστος προμήθειας καυσίμων και λιπαντικών για την κίνηση των μεταφορικών μέσων, των απορριματοφόρων και των λοιπών μηχανημάτων του Δήμου είναι αρκετά υψηλό. Παρότι η τάση στις τιμές των καυσίμων είναι συνεχώς αυξητική, ο Δήμος με την

παρακολούθηση της κατανάλωσης ανά όχημα και την σωστή πολιτική διαδρομών, που έχουν ως απόρροια τη μείωση της κατανάλωσης, έχει ήδη επιφέρει μείωση του κόστους σε ύψος 20%.

6. Αναλώσιμα

Το κόστος των αναλώσιμων θα μειωθεί αισθητά με την τήρηση φυσικής και λογιστικής αποθήκης στον Δήμο. Η τάξη, το νοικοκύρεμα και η λογιστική αποτύπωση των αποθεμάτων που βρίσκονται στην «αποθήκη» του Δήμου, περιορίζει την σπατάλη και οδηγεί σε αισθητή μείωση του λειτουργικού κόστους.

7. Επιχορηγήσεις σε Νομικά Πρόσωπα

Ο Δήμος προχώρησε ήδη με την εφαρμογή του Καλλικράτη σε συγχώνευση και κατάργηση Νομικών Προσώπων περιορίζοντας σημαντικά τις δαπάνες του.

6.2 Προγραμματισμός δράσεων

Για να μπορέσει ο Δήμος να ανταποκριθεί στο ρόλο του για την εξυπηρέτηση των πολιτών και την ανάπτυξη του νησιού, υιοθετεί τις ακόλουθες δράσεις:

- Λήψη σημαντικών μέτρων για αποφυγή δημιουργίας ελλείμματος στη χρήση 2011 καθώς και στις επόμενες.
- Μείωση επιχορηγήσεων σε ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ
- Πραγματοποίηση έργων και επενδύσεων κυρίως μέσω χρηματοδοτήσεων (ΕΣΠΑ, ΣΑΤΑ)
- Αναδιάρθρωση των δανειακών υποχρεώσεων μέσω της επιμήκυνσης του χρόνου αποπληρωμής.
- Αύξηση των εσόδων και ένταση των προσπαθειών για είσπραξη παλαιών οφειλών
- Μείωση δαπανών που αφορούν στα καύσιμα με ορθολογική διαχείριση και παρακολούθηση της τροφοδοσίας των υπηρεσιακών αυτοκινήτων και των δρομολογίων τους.
- Μείωση δαπανών, η οποία θα προέλθει από την μηχανογράφηση και τήρηση της λογιστικής.
- Αύξηση των εσόδων που αφορούν στην αξιοποίηση της υφιστάμενης Δημοτικής περιουσίας με πλήρη καταγραφή της και διαμόρφωση διαφορετικών σεναρίων.

- Συνεχής παρακολούθηση των δαπανών και πιστή τήρηση του προϋπολογισμού μέσω μηχανογραφικών εργαλείων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

I. Πεδία Πίνακα

Η οριστικοποίηση των δράσεων, περιλαμβάνει τα ακόλουθα βασικά στοιχεία για κάθε δράση (ανά άξονα, μέτρο και στόχο):

- κωδικός αριθμός και τίτλος δράσης
- κατηγορία δράσης
- προτεραιότητα της δράσης
- χωροθέτηση της δράσης (σύνολο του Δήμου, δημοτική ή τοπική κοινότητα, οικισμός, κλπ.)
- χαρακτηρισμός της δράσης ως συνεχιζόμενη ή νέα
- χαρακτηρισμός της δράσης ως λειτουργία, ενέργεια, επένδυση/έργο
- αρμόδια υπηρεσία
- υπηρεσία υλοποίησης της δράσης
- εμπλεκόμενες υπηρεσίες
- χρονοδιάγραμμα ανά έτος
- προϋπολογισμό και κατανομή εσόδων (κατ' έτος και στο σύνολο)
- πηγή χρηματοδότησης
- συμπληρωματικότητα ή συνέργια με άλλη δράση
- εκτιμώμενες εκροές

Στο πεδίο **Αρμόδια Υπηρεσία** περιγράφεται η υπηρεσία που είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση του στόχου.

Στο πεδίο **Υπεύθυνοι υλοποίησης** των δράσεων περιγράφονται οι υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του που θα επιβλέψουν την υλοποίηση.

Στο πεδίο **Προϋπολογισμός** της δράσης περιγράφεται ο συνολικός προϋπολογισμός της.

Στο πεδίο **Εκροές** περιγράφονται τα προϊόντα που παράγονται από μια δράση των υπηρεσιών και των οργάνων διοίκησης του Δήμου, σε ορισμένο χρονικό διάστημα. Εκροές μπορεί επίσης να είναι προϊόντα υλικής ή παροχή άυλων υπηρεσιών σε πολίτες ή λήψη αποφάσεων και παραγωγή ρυθμίσεων.

Οι δράσεις ιεραρχούνται και διακρίνονται ανάλογα με την **προτεραιότητα** τους. Οι βαθμίδες προτεραιότητας που προτείνονται είναι Α, Β και Γ:

Α προτεραιότητα:	Δράσεις που πρέπει να υλοποιηθούν άμεσα/βραχυπρόθεσμα, απαντούν σε άμεσες ανάγκες πολιτών, ανάγκες της περιοχής, ή του ίδιου του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων ως Οργανισμών, και για τις οποίες έχουν διασφαλιστεί οι απαραίτητοι πόροι (χρηματοδότηση, ανθρώπινοι πόροι, υποδομή, εξοπλισμός, κλπ.)
Β προτεραιότητα:	Δράσεις που πρέπει να υλοποιηθούν μεσοπρόθεσμα ή προϋποθέτουν συνέργιες ή απαντούν σε λιγότερο άμεσες ανάγκες πολιτών, ή ανάγκες της περιοχής, ή του ίδιου του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων ως Οργανισμών, ή για τις οποίες δεν έχουν διασφαλιστεί συνολικά οι απαραίτητοι πόροι (χρηματοδότηση, ανθρώπινοι πόροι, υποδομή, εξοπλισμός, κλπ.)
Γ προτεραιότητα:	Δράσεις που πρέπει να υλοποιηθούν μακροπρόθεσμα, προϋποθέτουν την επίτευξη άλλων δράσεων που προηγούνται στην υλοποίηση και για τις οποίες έχουν μερικά διασφαλιστεί οι απαραίτητοι πόροι (χρηματοδότηση, ανθρώπινοι πόροι, υποδομή, εξοπλισμός, κλπ.)

Σημειώνεται ότι οι πάγιες/υφιστάμενες λειτουργίες της υπηρεσίας δεν αποτυπώνονται στο Επιχειρησιακό Σχέδιο.

II. Κατηγορίες Δράσεων

Αν η δράση αναλύεται σε ενέργειες, στο έντυπο περιλαμβάνονται και οι ενέργειες.

Στο πεδίο **Κατηγορία Δράσης** περιγράφεται ο χαρακτηρισμός της δράσης ως προς:

1. Νέες συνεχείς λειτουργίες των Υπηρεσιών και Νομικών προσώπων του Δήμου
2. Νέα έργα τεχνικών, οικονομικών και κοινωνικών υποδομών
3. Συνεχιζόμενα έργα τεχνικών, οικονομικών και κοινωνικών υποδομών
4. Μελέτες – Έρευνες
5. Δράσεις κατάρτισης / ενημέρωσης
6. Προσλήψεις προσωπικού
7. Δράσεις βελτίωσης της οργάνωσης / διοίκησης
8. Προμήθειες Η/Μ εξοπλισμού και οχημάτων
9. Δράσεις μηχανοργάνωσης / αξιοποίησης ΤΠΕ
10. Δράσεις απόκτησης
11. Κατασκευή ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων
12. Δράσεις δημοσιότητας / πληροφόρησης / ευαισθητοποίησης
13. Ανάπτυξη συνεργασιών με άλλους φορείς
14. Κανονιστικές ρυθμίσεις
15. Δράσεις βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης
16. Δράσεις διαδημοτικής και υπερτοπικής σημασίας που πρέπει να υλοποιηθούν από άλλους φορείς

III. Πηγές Χρηματοδότησης

Στο πεδίο **Πηγές χρηματοδότησης** περιγράφονται:

1. οι εθνικοί και κοινοτικοί πόροι,
2. δημοτικοί πόροι,
3. κρατικές επιχορηγήσεις ή/και επιχορηγήσεις άλλων φορέων